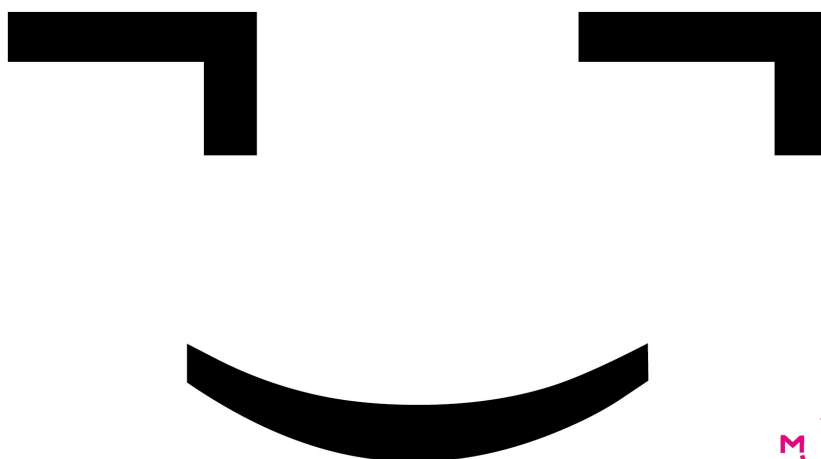

Η "ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ" στο 1ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ

Τετάρτη 18 Ιανουαρίου 2023, 10π.μ.

ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Εκπαιδευτικές & Κοινωνικές Δράσεις
Η Όπερα Διαδραστικά στα Σχολεία 2022/23

Η ΟΠΕΡΑ
ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ
ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Κορνήλιος Σελαμής

Η ΩΡΑΙΑ ΕΛΕΝΗ ΤΟΥ ΟΦΕΝΜΠΑΧ

Μέγας Διαρτής Εκπαιδευτικών
& Κοινωνικών Δράσεων ΕΛΣ

Η ΕΛΣ επικρατείται από το
Υπουργείο Πολιτισμού
και Αθλητισμού

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

www.nationalopera.gr

Η Ωραία Ελένη του Όφενμπαχ

Οπερέτα για εφήβους

Μουσική: **Κορνήλιος Σελαμσής**

Ποιητικό κείμενο: **Αλεξάνδρα Κ***

Συντελεστές

Μουσική δ/νση: **Στάθης Σούλης / Κυριακή Κουντούρη**

Σκηνοθεσία: **Γιάννης Καλαβριανός**

Σκηνικά, κοστούμια: **Πέτρος Τουλούδης**

Χορογραφία, κινησιολογία: **Μαριάννα Καβαλλιεράτου**

Φωτισμοί: **Νίκος Βλασόπουλος**

Βοηθός σκηνοθέτη: **Γιώργος Παπαδάκης**

Βοηθός σκηνογράφου: **Γιούλη Στυλιανίδου**

Σημείωμα του συνθέτη

Το έργο αυτό, η *Ωραία Ελένη*, είναι ένα κράμα δύο μουσικών εγχειρημάτων: αφενός της παλιάς και αγαπητής κωμικής οπερέτας του Όφενμπαχ και αφετέρου μιας καινούριας όπερας – ή ίσως ενός έργου μουσικού θεάτρου που έχει εγκλωβίσει μέσα του θραύσματα από το παρελθόν.

Αυτή η σχέση του οικείου με το ανοίκειο, του παλιού με το καινούριο, είναι με κάθε τρόπο κυρίαρχη και μέσα στη δομή και το περιεχόμενο του έργου. Οι οκτώ τραγουδιστές άλλοτε είναι ήρωες –ή, όπως λέμε, ρόλοι–, άλλοτε μέλη μιας χορωδίας που μιλά ακατάσχετα, ή κάνει επιφωνήματα, ή συνεκφωνεί λέξεις και φράσεις, ή σφυρίζει αδιάφορα. Η ορχήστρα με τη σειρά της άλλοτε είναι το όχημα μιας μουσικής συνοδείας, κι άλλοτε ένα εργοστάσιο παραγωγής ήχου ώστε να αλλάζουν οι εποχές του χρόνου ή οι χώροι που η ιστορία εκτυλίσσεται. Γράφοντας το έργο αυτό προσπάθησα να βρω τρόπους να προεκτείνω τα υλικά που είχα από το δοσμένο έργο με τρόπους που να με αφορούν χωρίς να γίνεται αισθητή η μετάβαση από το παλιό στο τωρινό, κι έπειτα θέλησα να φτιάξω έναν μουσικό κόσμο που να ειρωνεύεται και να ανταγωνίζεται τα στερεότυπα αυτού του είδους που το φιλόμουσο κοινό κατανοεί ως όπερα.

Η ιστορία είναι απλή: Μια βασίλισσα που πλήττει στη Σπάρτη. Οι γυναίκες και οι άνδρες υπόχρεοι να εκπληρώνουν τα στερεότυπα όπως παραδόθηκαν. Ένα πνευματικό τουρνούα για περιφανείς Έλληνες που απ' ό,τι φαίνεται επενδύουν –το 1194 π.Χ. πάντα– στον ηρωισμό, τον γραμμωμένο κοιλιακό και συναφείς αρετές. Ένας πρίγκιπας από την Τροία –ή μήπως μια γυναίκα ντυμένη πρίγκιπας; ή μήπως ένας πρίγκιπας που τραγουδά με ψιλή φωνή;– αποπλανεί και ελέω θεάς Αφροδίτης απαγάγει τη βασίλισσα που πλήττει. Κάποιες φωνές διαμαρτύρονται για τα έκλυτα ήθη και τις καινοφανείς καταστάσεις, κάποιες φωνές διαμαρτύρονται για τη συντήρηση και τον αναχρονισμό. Όλοι τραγουδάνε για παραπάνω από μία ώρα και τελικά η ιστορία, παρά ότι ανακριβής ως προς αυτά που γνωρίζουμε, ίσως να είναι πολύ πιο πραγματική απ' όσο θα περιμέναμε, κι η όπερα, παρότι ανοίκεια, ίσως –ελπίζω– είναι εξίσου ελκυστική κι ενδιαφέρουσα όσο κι η μουσική που συνηθίζουμε να ακούμε.

— Κορνήλιος Σελαμσής

Λίγα λόγια για την Ωραία Ελένη του Ζακ Όφενμπαχ

Η *Ωραία Ελένη* είναι μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες του συνθέτη Ζακ Όφενμπαχ, πατέρα της γαλλικής οπερέτας, ενός είδους που χάριζε μουσική και διασκέδαση με συνήθη στόχο τον Ναπολέοντα Γ' και την αυλή του. Η άκρως χιουμοριστική οπερέτα, με τους ξεσηκωτικούς της ρυθμούς, παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο παρισινό Théâtre des Variétés στις 17 Δεκεμβρίου 1864 κερδίζοντας κοινό και κριτικούς. Οι εφημερίδες της εποχής σημείωναν ότι κάθε βράδυ το θέατρο ήταν γεμάτο από προοδευτικούς θεατές που απολάμβαναν τη σατιρική πλοκή και την εξαιρετική μουσική. Το έργο βασίζεται στον ελληνικό μύθο, διαδραματίζεται στη Σπάρτη και στο Ναύπλιο και παρουσιάζει την ηρωίδα ως σύμβολο της προσωπικής ελευθερίας του ατόμου και της αποδέσμευσής του από τις κοινωνικές συμβάσεις. Στην πολυαγαπημένη κωμική οπερέτα, ο μέχρι σήμερα επίκαιρος Όφενμπαχ εκφράζει την εποχή του, που χαρακτηρίζεται από τη δίψα για το χρήμα και τη διασκέδαση, προκαλώντας με τα αιώνια ζητήματα της οικογενειοκρατίας, της ψευτοθικής και της διεφθαρμένης εξουσίας.

Εκπαιδευτικές & Κοινωνικές Δράσεις της Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Η Όπερα Διαδραστικά στα Σχολεία προσαρμοσμένο στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, αλλά και στους κοινωνικούς προβληματισμούς των εφήβων του σήμερα, στοχεύει στην εξοικείωση των εφήβων με την τέχνη του λυρικού θεάτρου μέσα από τη συμμετοχή τους σε μία διαδραστική παράσταση όπερας...

Διαδραστικά στα Σχολεία είναι εδώ για να συστήσει την όπερα ως ένα δίκτυο ανάλογο της σχολικής κοινότητας, όπου η συνομιλία, το «μείρασμα» και το αίσθημα του ανήκειν είναι δομικά συστατικά της ελεύθερης έκφρασης, της εξέλιξης και της ανάπτυξης...

Σύνοψη του έργου

Σπάρτη, καλοκαίρι του 1194 π.Χ. Τη θερινή πλήξη έρχεται να ταράξει η μεγάλη γιορτή του Άδωνη, όπου οι κορυφαίοι Έλληνες στρατηλάτες θα συμμετάσχουν σε διαγωνισμό ευφύιας. Το τρόπαιο όμως θα κλέψει με ευκολία ένας περαστικός βοσκός, που δεν είναι άλλος από τον μεταμφιεσμένο Πάρη, τον όμορφο γιο του βασιλιά Πριάμου. Η θεά Αφροδίτη του έχει τάξει τον έρωτα της πιο ωραίας τής χώρας κι έτσι ο Πάρις έρχεται να πάρει την Ωραία Ελένη μακριά από τον πληκτικό της γάμο. Ο Τρωικός Πόλεμος όμως θα αρχίσει από Σεπτέμβρη. Για την ώρα, κανείς δεν προτίθεται να αφήσει να πάει χαμένο το καλοκαίρι, τα μπάνια, τα κοκτέιλ πάρτι και τα φλερτ. Η οπερέτα *Η Ωραία Ελένη του Όφενμπαχ* μας δίνει μια άλλη εκδοχή του μύθου, πολύχρωμη, μελωδική και –κυρίως– αστεία.

Ο Όφενμπαχ γράφει το 1864 μια ξεκαρδιστική ποπ παρωδία του μύθου της Ωραίας Ελένης, αποκαλύπτοντάς μας τι συνέβαινε στ' αλήθεια στο παλάτι πριν την έναρξη του Τρωικού Πολέμου: χοροί, κοκτέιλ και πολύ φλερτ. Από τη δική του όπερα κρατήσαμε τους ήρωες και την ιστορία της Ωραίας Ελένης αλλά θέλαμε να αποκαλύψουμε και κάτι ακόμη: πώς οι γυναίκες του έργου βίωναν τον παραλογισμό των ανδρών γύρω τους. Καλωσορίσατε, λοιπόν, στο πάρτι μας. Σερβιριστείτε μόνοι σας. Οι κυρίες είναι απασχολημένες...

— Αλεξάνδρα Κ*

Συντελεστές εκπαιδευτικού προγράμματος

Σχεδιασμός, υλοποίηση:

Εκπαιδευτικές & Κοινωνικές Δράσεις ΕΛΣ

Υπεύθυνη συντονισμού:

Πανίνα Καρύδη

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικού σχεδιασμού:

Κική Κέρζελη,

Μιχάλης Μοσχούτης,

Καλλιρρόη Παπαδοπούλου,

Ανν-Κριστίν Σωφρονίου

Συγγραφή κειμένων:

Άρτεμις Ιγνατίδου, ιστορική μουσικολόγος

Υπεύθυνη επικοινωνίας:

Μυρσίνη Βασιλοπούλου